

Kuhu Piimaklaster on oma töödega jõudnud?

ETKÜ volinike koosolek 26.06.2018

Hardi Tamm

Piimaklaster MTÜ juhataja

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

MTÜ Piimaklaster liikmed (23 liiget)

- ❖ Erinevate võimekuste ja vajaduste ühendus
- ❖ Pajumäe Piim OÜ, Adavere Agro AS, Halinga OÜ, Homegrown OÜ, Järva PM OÜ, Kehtna Mõisa OÜ, Kuivajõe Farmer OÜ, Kõljala POÜ, Kärneri-Jõe OÜ, Orgita Põld OÜ, Paistevälja OÜ, Soone Farm OÜ, Tartu Agro AS, Vao Agro OÜ, Viraito OÜ, Voore Mõis OÜ, Vändra OÜ, Weiss OÜ, Kaiu LT OÜ
- ❖ Farmi Piimatööstus AS, E-Piim Tootmine AS
- ❖ Saaremaa Piimaühistu, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Klastri partnerid

❖ Eesti Maaülikool

- ❖ Ants-Hannes Viira PhD jt, Majandus- ja sotsiaalinstituut
- ❖ Kerli Mõtus PhD jt, Kliinilise veterinaarmeditsiini osakond
- ❖ Prof. Meelis Ots jt, Söötmise osakonna teadlased
- ❖ Prof. Haldja Viinalass jt, Loomageneetika ja tõuaretuse osakond
Prof. Ülle Jaakma jt, Sigimisbioloogia osakond

❖ TorroSen OÜ, Toonika Rinken

❖ Tervisetehnoloogiate Arenduskeskus AS, prof. Andres Salumets

❖ Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu, Tanel-Taavi Bulitko

❖ Lingent OÜ, Alar Meltsov

❖ BioCC OÜ, Ene Tammsaar

Enamus tegevusi on töös

- ❖ Karjatervise programm koos majandusliku mõju analüüsiga
- ❖ Uuendnoorkarja söötmissstrateegia
- ❖ Söödakulude optimeerimise mudeli väljatöötamine
- ❖ **Mastiiditekitaja varase määramise tehnoloogia loomine**
- ❖ Tõumullikate tootesuuna väljaarendamine
 - ❖ **Turgude analüüs ja turundusstrateegia**
 - ❖ **Reproduktiivtehnoloogiate simulatsiooniprogramm**
 - ❖ Ühistevuste mudeli loomine
- ❖ Piima kvaliteedinäidikute paketi arendamine; Piima kuivaine mõju väärtusahela osapooltele ja hinnastamise analüüs
- ❖ Uue Ida- ja/või Põhja-Euroopa genoomselektiooni konsortsiumite eeluuring koos Eesti piimaveiste genoomaretusväärtusel põhineva hindamissüsteemi ettevalmistusega
- ❖ Põldoa sobivus alternatiivse proteiinallikana

Otseselt ETKÜga seotud teemad

- ❖ **Tõumullikate tootesuuna väljaarendamine**
 - ❖ **Turgude analüüs ja turundusstrateegia**
 - ❖ **Reproduktiivtehnoloogiate simulatsiooniprogramm**
 - ❖ Ühistegevuste mudeli loomine
- ❖ **Uue Ida- ja/või Põhja-Euroopa genoomselektsiooni konsortsiumite eeluuring**
 - ❖ **Loomse materjali inventuur**
 - ❖ **Genoomselektsiooni konsortsiumi eeluuring**
 - ❖ Proovide genotüpiseerimine
 - ❖ Eesti piimaveiste genoomaretusväärtusel põhineva hindamissüsteemi ettevalmistus

Tõumullika äri eraldi suunana

- ❖ Eesti piimakarja hinnatakse kõrgelt
- ❖ Piimatoodete kõrvale täiendava (ekspordi)tootesuuna loomine toob lisatulu.
- ❖ Lisatulu aitab piimahinna muutusi pehmendada.
- ❖ Hinnanguline Eesti võimekus on 5000 tõumullikat aastas (eksporditulu **7,5 miljonit eurot aastas!**)
- ❖ Selle saavutamiseks on vaja koostööd nii loomade kasvatamisel, kui müümisel
- ❖ See on pidev tulu ja rohkem, kui riigi kriisiabimeede!

Piimaklastri projekt: Tõumullikate tootesuuna väljatöötamine

- ❖ Välisturgude strateegia (I)
 - ❖ Tootmisvõimekus (ja valmisolek) ning ekspordi strateegia
 - ❖ Turgude kaardistamine kõikidel sobivatel turgudel
 - ❖ eksporditegevuste ettevalmistus “uinunud” turgudel (nt. Kasahstan, Usbekistan jne)
- ❖ Reproduktiivtehnoloogiliste võtete analüüs (II)
- ❖ Ühistegevuste mudeli loomine (III)
 - ❖ Tegevuskava kokkupanek
 - ❖ Kokkulepped vajalike osapooltega
 - ❖ osapoolte rollid plaani elluviimisel
- ❖ Mitmeaastane tegevus

Juhuslikust tegevustest süsteemseks

- ❖ Harjunud vastandid
 - ❖ piima hind hea - mullikaid müügiks pakkuda ei ole
 - ❖ Piima hind madal - ootamatult on vaja palju mullikaid müüa
 - ❖ Sellisena ei ole me edukad
- ❖ ETKÜ hakkab üksikpäringutest arendama süstemaatilist koostööd. Saadakse teistest kõrgemat hinda
- ❖ Kaunisaare kogumiskeskus 2015.a.
- ❖ Piimaklastri ettepanek arendada välja eraldi tõumullikate tootesuund 2015.a.
- ❖ Tehtud 2017.a.:
 - ❖ Turgude uuring ja karjakasvatajate koostööuuring
 - ❖ Reproduktiivtehnikate simulatsiooniprogramm

Ekspordiga seotud tegevuste omapära

- ❖ Pikaajaline plaan ja nõuetele vastavus
 - ❖ Loomade jõudluskontroll, kõrge piimatoodang
 - ❖ Haiguste kontroll ja tõrjekavad
 - ❖ Sertifitseeritud kogumiskeskus (-ed)
- ❖ Aeglase toimega tegevused
 - ❖ Eksporditurgude arendus võtab aega
 - ❖ Tootjate koostöö võtab aega
- ❖ Riigi “turundus” (järelvalve/load/välisvisiidid/strateegilised kavad) käivitub aeglaselt

Olulist tootesuuna väljaarendamisel

- ❖ Kaks olulist küsimust, mis tuleb lahendada.
 - ❖ **Tootmine** s.h. (toote ühtlase kvaliteedi loomine: kaal, vanus, tervis, loomade puhtus, jne) & ajastus
 - ❖ **Müügitöö** (klientide leidmine s.h. uute turgude leidmine)
 - ❖ Mõlemad võtavad palju aega. Mõlemad nõuavad investeerimist. Juhusele lootes ei ole edu oodata
- ❖ Planeerimine & sünergia otsing
 - ❖ Suuremahuline äri eeldab prognoosimist (loe:) mitu looma iga osaline kasvatab, kuhu kavatseme müüa. Sellest sõltub ETKÜ müügitöö
 - ❖ Koostöö võimaldab grupi peale leida vajalikud kogused õigel ajal

Ühistegevuste mudel

- ❖ On olemas ETKÜ liikmete koostööhuvi ja valmisolek ühisteks investeeringuteks, et mulrikaäri laiendada.
- ❖ 2016.a. müüdi 4000 tõulooma, 2017.a. 2350 looma
- ❖ **2016.a. 6 miljonit eurot, 2017.a. 3,5 miljonit eurot**
- ❖ Osaleb 180-100 karja, tahaksime seda kahekordistada
 - ❖ 2 korda aastas plaani loomade müügiks
 - ❖ Loodan, et 2019 on 100 planeerivat ETKÜ liiget
 - ❖ Kes parasjagu ei suurenda karja, sellel peaks jääma loomi üle
- ❖ Statistika järgi saavad tuhanded vasikana hukka (uurime ja püüame seda muuta. See on saamata raha!)

Sobivad piimaveise karjad

Karja suurus	Karjade arv
1-10	116
11-50	177
51-100	87
101-300	81
301-600	56
601-900	16
901-1200	9
>1200	7
Kokku:	549

Allikas: Eesti Jõudluskontrolli aastaraamat 2017

Taustategevused

❖ Piimaklaster

- ❖ Riiklike tõrjeprogrammide ettevalmistus (loomahaigused)
 - ❖ Ettepanek MeM rinotrahheiidi seireks detsember 2017.a.
 - ❖ Põllumajanduse ja Kalanduse arengukava 2030 arutelud
 - ❖ Uute turgude nimetamine ministeeriumi tegevuskavva
- ❖ Karjaterwise programm, Noorkarja söötmissstrateegia

❖ ETKÜ

- ❖ Ettevalmistamisel visiidid valitud uute turgudele
- ❖ organisatsiooni arendamine, loomade kvaliteedinõuded
- ❖ Õppepäevade ja kursuste korraldamine (aretus, loomatervis, majandusküsimused jne)

Kokkuvõte

- ❖ Koostööta me ei suuda oma võimalusi realiseerida
- ❖ Koostöö = ühine **tegevusplaan**
- ❖ Ekspordiga seotud tegevused on pikaajalised
- ❖ Hakkame peale ja kasutame oma võimalused ära! 😊

Aitäh tähelepanu eest!

Hardi Tamm

T: 5150 857

hardi.tamm@piimaklaster.ee

Piimaklaster MTÜ

Aretuse 2, Märja, Tartu maakond, 61406